

Diakonia-ammattikorkeakoulun sidosryhmälehti

HOIDA
VIESTI
VÄLITÄ
KUUNTELE

DIAKTORI

PERHETYÖTÄ TARVITAAN

Isyys on IN

Työtä tunteella perhetalossa

Monta tietä perheenjäseneksi

DIAKTORI

Diakonia-ammattikorkeakoulun
sidosryhmälehti

4 • 2007

Päätoimittaja: Jorma Niemelä

Toimituspäällikkö: Niina Hytönen

Toimitus: Diakin medianomiopiskelijat
Marianne Enola, Suvi Kainulainen,
Tuomas Mustikainen, Elina Mäenpää,
Tiia Paavilainen ja toimittaja Riitta Liede

Ohjaava opettaja: Riitta Liede

Toimitusneuvosto: Jorma Niemelä (pj),
Eila Hannula, Erja Heinämäki,
Jari Helminen, Riitta Leskinen,
Eija Rantanen

Kannen kuvassa Toni Laine ja Isabella.
Kuvaaja: Suvi Kainulainen / viestinnän
koulutusohjelma

Taitto: adWise

Painopaikka:
Vammalan Kirjapaino Oy
Painos: 6000 kpl
ISSN 1795-4991

Seuraava numero ilmestyy
helmikuussa 2008

Toimituksen osoite:
Diakonia-ammattikorkeakoulu (Diak)
Turun toimipaikka
Lustokatu 7
20380 Turku

Puh. 040 866 7336

Osoitteenmuutokset:
johanna.peltonen@diak.fi

www.diak.fi

etunimi.sukunimi@diak.fi

IKIAIKAISET INNOVAATIOT

Taannoin koolla oli sosiaali- ja terveystieteiden, Stakesin, Tekesin, Sitran, Raha-automaattiyhdistyksen, korkeakoulujen, yrityselämän ja järjestöjen väkeä pohtimassa sosiaalisia innovaatioita. On hienoa, että teknisten ohella myös sosiaalisiin innovaatioihin kiinnitetään huomiota.

Tuosta muotikäsitteestä on monia määrittäviä. Erään mukaan sosiaalinen innovaatio syntyy, kun jokin ilmiö ymmärretään toisin kuin ennen, sen suhteen opitaan toimimaan aiempaa tehokkaammin tai sen suomia mahdollisuuksia opitaan hyödyntämään paremmin.

Innovaatioiden ohella meidän pitäisi alkaa puhua ”vanhovaatioista” tai iki-innovaatioista – sellaisista lähes ikiaikaisista sosiaalisista instituutioista, jotka pitävät pintansa historian muutoksissakin. Perhe on tällainen varsin pysyvä sosiaalinen instituutio. Vaikka perhekäsitteet ovat olleet muutoksessa, suomalaiset arvostavat edelleen varsin laajasti perhettä ja pitävät sitä tärkeänä osana elämäänsä. Perheen merkitys näyttäisi jopa kasvaneen.

Perhe on osoittautunut toistaiseksi järkevimmäksi tavaksi organisoida luontevalla tavalla läheisyyttä, yhdessäoloa ja tukea, vastuuta ja välittämistä, lasten kasvatusta ja vaikkapa sellaisia perusasioita kuin asumista ja ruuanvalmistusta.

Varsin usein ja – ainakin huostaanottojen määrästä päätellen – liian usein perheeseen liittyvät unelmat, ihanteet ja käytännön ratkaisut murtuvat ja särkyvät. Parisuhteen lisäksi kovilla on lasten asema.

Hyvinvointivaltion perusideaan kuuluu tulla avuksi juuri tällaisissa tilanteissa. Sen haastava tehtävä on organisoida korvaavia ratkaisuja perheen perustehtävien hoidolle. Ehkä vaikein ja joissakin tilanteissa mahdoton haaste on järjestää pitkäkestoista rakkautta ja välittämistä niille lapsille, jotka jäävät rakkautta vaille.

Siksi mielekkäintä on pyrkiä jo ennakolta vaikuttamaan asioihin. Viime vuosina on perustettu maahamme useita perhekeskuksia – ja Diak on saanut olla mukana kehittämässä tärkeitä toimintamuotoja Espoossa. Perheneuvonta ja erilaiset avoliittotyön muodot ovat jo perinteistä toimintaa. Niiden kehittämisessä seurakunnilla on ollut merkittävä rooli. Monikulttuurisuus tuo perhetyöhön aivan uuden näkymän.

Ehkäisevät toimet ovat kuitenkin liian usein riittämättömiä tai myöhässä. Lastensuojelun avohuollon asiakkaina on lähes 60 000 lasta ja nuorta. Kokonaismäärässä on tapahtunut jonkinlaista tasaantumista, mutta uusien asiakkaiden osuus on silti varsin korkea, liki 30 prosenttia.

Viime vuonna kodin ulkopuolelle oli sijoitettuna 15 628 lasta ja nuorta. Sijoitettujen kokonaismäärä on kasvanut viime vuosina 2–5 prosentin vuosivauhtia. Perhesijoitusten osuus on laskenut jo pitempään tasaisesti, mutta on silti edelleen merkittävä. Perhehoidossa on 5500 lasta eli runsas kolmannes sijoituksista. Laitoshuollon osuus on kasvanut.

Ammattikorkeakoulut ovat ja haluavat olla mukana lastensuojelun kehittämisessä niin tutkintoon johtavan ja täydennyskoulutuksen kautta tuottamassa osaavaa henkilöstöä kuin myös tutkimus- ja kehitystoiminnankin kautta. Innovaatiotoiminnan keskeinen tavoite on luoda mielekkäitä korvaavia ratkaisuja ikiaikaiselle keksinnölle tuottaa välittämistä, rakkautta ja kasvatusta.

Jorma Niemelä

Diakonia-ammattikorkeakoulun rehtori ■ jorma.niemela@diak.fi

TÄRKEINTÄ ON NUOREN KOHTAAMINEN

Teksti: Riitta Liede

Kuva: Miina Savolainen

Kikatusta, uhmaa ja epävarmuutta oli seminaarin aiheena Diakin Helsingin toimipaikassa marraskuussa. Seminaari oli suunnattu lasten, nuorten ja perheiden kanssa työskenteleville sekä niiden hyvinvoinnista kiinnostuneille. Ohjelma oli suunniteltu ennen Jokelan koulutragediaa.

Sosiaalialan yliopettaja Eija Semi, loivatko Jokelan tapahtumat leimansa seminaarin sisältöön?

– Asiasta kyllä keskusteltiin ja se tuli esiin eri puheenvuoroissa sekä työryhmissä, mutta ei yksilöidysti. Seminaarin teemahan oli nuorten hyvinvointi ja jaksaminen sekä se, miten me ammattilaisina voimme olla mukana tukemassa niitä.

Lastenpsykiatri Raisa Cacciatore alusti aiheesta ”Nuoruus kutsuu – vetoa vaaroihin?” Sivusiko hän Jokelan tapahtumia?

– Hänen alustukseensa liittyvässä keskustelussa hän korosti, että Jokelassa oli kyse yksittäisestä tapauksesta, jonka taustalla on omat syynsä, eikä niitä voi sellaisenaan yleistää. Usein vastaavien tapausten taustalta saattaa löytyä myös sairautta ja siksi nuorten tulisi päästä helposti asian-

mukaisten tukimuotojen piiriin mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Informaation pitäisi kulkea niin, että myös vanhemmat tietäisivät, mistä apua haetaan. Tässä me ammattilaiset voisimme neuvoa ja tukea perheitä sekä vaikuttaa siihen, että tuen ja hoidon saatavuus olisi riittävä.

– Tärkeintä olisi kuitenkin pystyä toimimaan ennaltaehkäisevästi ja luoda aikuisena turvallisia oloja, missä nuoret voidaan huomata ja kohdata. Juuri se kohtaaminen nuorten eri kasvuprosesseissa on erityisen tärkeää.

Miten seminaari muuten sujui?

– Se oli hyvä ja antoisa päivä. Aihepiirit etenivät nuoren kasvuprosesseista seksuaaliseen kehittymiseen, aggressioiden olemassaoloon ja aikuisen merkitykseen nuorelle sekä uuden lastensuojelulain fiktioista faktoihin. Meidän pitäisi muistaa, että vaikka nuori torjui aikuisen ja esimerkiksi ”kompostoituisi” omaan huoneeseensa, niin siitä huolimatta tulisi vain jaksaa kohdata nuori, luoda hänelle koettelupintaa ja olla läsnä, sillä näin nuoret saavat peilin omalle kasvulleen. ■

■ www.helsinki.diak.fi

Eija Semi ja Miina Savolainen käsittelivät nuoren identiteetin vahvistamista voimauttavan valokuvan kautta.

Savolainen on toteuttanut valokuvaprojektin ”Maailman ihanin tyttö” lastenkodissa kasvaneiden nuorten kanssa. Kuvassa Milla Makkonen

LAINATTUA

Lindén: MEDIAKASVATUS ISO HAASTE

Aikuiset eivät osaa kasvattaa medialukutaitoisia lapsia, harmittelee viestintäministeri Suvi Lindén (kok). Lasten lisääntyvä sähköisen viestinnän kulutus on vanhemmuudelle valtava haaste: lapset ovat paljon vanhempiaan edellä esimerkiksi pelien ja internetin käytössä.

– Vanhemmat tarvitsevat tässä mielessä erityisiä valmiuksia ja mediakasvatusta itsekin.

Lindénin mukaan mediakasvatuksen merkitys tuli näkyviin Jokelan koulun ampumistragedian käsittelyssä. Hän uskoo, että tapaus nostaa mediakasvatuksen painoarvoa.

Turun Sanomat 23.11.2007

”Maapallo laajenee, koska tietovirta on

niin valtava. Tiedonsaannilla ei ole rajoja. Rajanveto kuuluu meille itsellemme ja varsinkin medialle, joka tekee valintoja puolestamme.”

**Stefan Wallin Turun Sanomissa
28.11.2007**

”Jokainen täällä on menettänyt jonkun, jonka tunsin”, Jokelan seurakunnan kappalainen Petri Kauhanen luonnehtii.

**Teppo Moision kirjoittama HS.fi:n
artikkeli 12.11.2007**

VERTAISTUEN VOIMA

”Erityislasten vanhemmille vertaistuki on todella tärkeää. Kokemuksia pääsee jakamaan ymmärtävässä seurassa. Ulkopuoliset ajattelevat helposti, että esimerkiksi ADHD-lapsen perheessä on kuri hukassa.”

Perhetyöntekijä Terhi Frimodig-Takala

Lue myös juttu s. 6.

DIAK KOULUTTAA

• Mediakasvatuksen ammatilliset erikoistumisopinnot, 30 op
Syyskuu 2008 – toukokuu 2009. Hakuaika toukokuussa 2008.
Suunniteltu toteutettavaksi työn ohella.
Hinta 168 euroa + materiaalikulut.

■ juha.sopanen@diak.fi

• Tiedustele myös työyhteisöllesi räätälöityä koulutusta mediakasvatuksesta ja tustusta avoimen amk:n tarjontaan!

■ www.turku.diak.fi/taydannyskoulutus
■ www.turku.diak.fi/kurssitarjonta

Riia Leino ja Sanni Knaapinen kohtasivat perhekahvilassa ensimmäistä kertaa. Mukana äidit Karoliina ja Jaana.

"Vanhemmuus ei ole kirous"

PERHETYÖTÄ TARVITAAN NYKYISTÄ ENEMMÄN

Teksti ja kuvat: Suvi Kainulainen

Perhetyötä tarvitaan koko ajan enemmän, ja ongelmat perheissä ovat yhä vaikeampia. Tilanne on kuitenkin hankala, sillä palveluita ei ole tarpeeksi tarjolla halukkaille.

Perhetyön nimellä saattaa kulkea monenlaista. Se ei kuitenkaan tarkoita ainoastaan lastensuojeluasiakkaiden hoitamista, vaan myös erilaisten perheiden auttamista vanhemmuuteen liittyvissä ongelmissa.

– Perhetyön tarve on tänä päivänä suuri. Kysyntää on enemmän kuin ehditään tehdä, myöntää **Sauli Airikka**, vastaava erityis-perhetyöntekijä Varsinais-Suomen lastensuojelukuntayhtymästä.

Tarvitsijat ovat usein vanhempia, joilla on vaikeuksia kasvatukseen tai rajojen asettamisen kanssa.

– Usein ajatellaan, että lapsi on kuriton, enkä voi sille mitään. Yritämme saada vanhemmat uskomaan itseensä vanhempina ja saada näkemään, että asioille voidaan jotain.

Toimintatavat uusiksi

– Käytännön perhetyö on vanhemmuuden arviointia. Tutkitaan ja havaitaan jokin toimimaton tapa ja annetaan erilaisia vaihtoehtoja kasvattaa, kertoo Airikka.

Jos vanhemmat ovat väsyneitä, heidät voidaan ottaa avohoidon tukitoimintaan mukaan, mutta tärkeämpää olisi kannustaa vanhempia tulemaan toimeen vaikeuksien kanssa.

– Heille näytetään uudenlainen tapa olla lapsen kanssa. Annetaan ymmärtää, että on mielekästä olla vanhempi. Ei se ole mikään kirous. Voiku tää on raskasta -päivittely ei auta ketään.

Airikan mukaan on tärkeää tuntea myös lapsi ja se, miten vanhempi ja lapsi toimivat yhdessä. Muutos vaatii vanhemman omaa motivaatiota, mutta itse motivointityön tekevät perhetyöntekijät.

– Nykyään ongelmat ovat muuttuneet vaikeammiksi. Kaikki tämä perustuukin siihen, että tehdään riittävän kauan ja riittävän monta kertaa. Ongelmat ovat vieneet jo kehittyessään aikaa, Airikka selvittää.

– Myös aikuisten yksilölliset tarpeet ovat enemmän esillä, ja lapsi saattaa jäädä sivuun. Alkoholien halpeneminen näkyy. Jos ennen vanhempien malli siirtyi sukupolvelta toiselle, näin ei ole enää. Nykyään tunnetaan jopa vanhempien avuttomuutta.

Ei ole olemassa lakia, joka velvoittaisi kuntia järjestämään perhetyötä.

Laki ei velvoita

Kaikki perhetyö koordinoituu sosiaalitoimen kautta. Sosiaalitoimi ostaa palveluita niiden tuottajilta, pitää omia työntekijöitä ja käyttää paljon erilaisia yhdistyksiä.

– Tällä hetkellä ei voi valita. Perheet joutuvat runsaan kysynnän takia ottamaan niitä palveluita, joita saavat. Olisi kiva, jos saataisiin kohdennettua, sillä tässä ei olla tekemisissä kevyiden ongelmien kanssa, Airikka toteaa.

Ei ole kuitenkaan olemassa lakia, joka velvoittaisi kuntia järjestämään perhetyötä. Tästä syystä sitä onkin vaihtelevasti saatavilla, pienissä kunnissa ei välttämättä lainkaan.

– Uusi lastensuojelulaki painottaa perheen merkitystä, ja perhetyön tarve lisääntyy koko ajan. Jotkin kunnat tuottavat itsenäisesti palvelut, toiset käyttävät ostopalveluita. Ei ole olemassa yhteistä käytäntöä.

Kaikesta huolimatta perhetyöstä on saatu hyviä tuloksia.

– Mikään työ ei kata sataprosenttisesti, mutta on tärkeää, että saadaan asiat ratkaistua edes jollain tapaa. Joskus lapsi otetaan perheestä pois ja se on hyvä tulos, tilanne on ratkennut. Jokaisen jutun lähtökohtana on, että tässä on mahdollisuus. Aina ei tiedetä etukäteen, saadanko mahdollisuus käytettyä. Sitten valitaan, mikä vaihtoehto on paras tai mikä vähiten huono, summaa Airikka. ■

■ www.vslk.fi

Sauli Airikka kertoo, että perhetyöstä on saatu hyviä tuloksia.

DIAK KOULUTTAA

KOULUTTAUDU PERHETYÖHÖN

- Perhetyö on vahvasti esillä Diakin opintokokonaisuuksissa. Aihetta käsitellään muun muassa Lapsuus ja nuoruus-, Osallisuus ja sosiaalinen tuki-, Mielenterveys ja päihteet- sekä Vammaisuus-opintokokonaisuuksissa.
- Terveydenhoitajakoulutuksessa perhe- ja perhehoitotyö ovat esillä useissa opintokokonaisuuksissa. Sairaanhoidajakoulutuksessa perhetyö puolestaan painottuu monikulttuurisen hoitotyön kokonaisuudessa.
- Helsingin toimipaikassa sosiaali- ja terveysalan opiskelijoilla on mahdollisuus opiskella vapaasti valittavana opintoina Yhteisölähtöinen työ perheiden parissa -opintokokonaisuus.
- Diak Etelän Helsingin toimipaikka ja Laurea-ammattikorkeakoulu tarjoavat yhdessä terveyden edistämisen koulutusohjelmassa ylemmän amk-tutkinnon, jossa keskitytään perhehoitotyöhön. Syksystä 2008 alkaen myös Porin toimipaikassa on mahdollisuus opiskella perhenäkökulmaa korostavassa terveyden edistämisen koulutusohjelmassa.

MAAHANMUUTTAJAT RIKASTAVAT PERHEKULTTUURIA

– Suomalaiset voivat oppia paljon monien maahanmuuttajien yhteisöllisistä kulttuureista ja perhekeskeisyydestä. Monikulttuurisesta perhetyöstä hyötyy koko suomalainen yhteiskunta, sanoo lehtori **Maiju Ansamaa** Diakin Oulun toimipaikasta.

Suomi kansainvälistyy kovaa vauhtia, ja maahanmuuttajaperheiden kasvava määrä asettaa haasteita perhetyölle. Sosiaaliterveys- ja kasvatusalan ammattilaiset tarvitsevat ja ovat toivoneet koulutusta monikulttuurisesta perhetyöstä lisätäkseen valmiuksiaan kohdata toisen kulttuurin edustajia työssään. Oulussa on vastattu haasteeseen järjestämällä monikulttuurisen perhetyön koulutusta.

Koulutuksesta vastaava lehtori Maiju Ansamaa kertoo, että koulutuksen tavoitteena on antaa tietoa uuteen maahan so-

peutumisesta sekä ymmärrystä uskonnon ja erilaisen kulttuurin tuomista eroista.

– Maahanmuuttaja on kasvanut oman kulttuurinsa ja uskontonsa vaikutuspiirissä lapsesta saakka. Oman kulttuurin ja uskonnon merkitys korostuu muutettaessa toiseen maahan ja kulttuuriin. Tällöin on tärkeää, että voi säilyttää oman kulttuurinsa ja uskontonsa. Se luo turvaa oman identiteetin säilymiselle uudessa ja oudossa tilanteessa, sanoo Ansamaa.

Puskureita kulttuuritörmäykseen

Maahanmuuttaja joutuu sopeutumaan uuden yhteiskunnan sääntöihin ja kulttuuriin eikä yhteentörmäyksiltä valtaväestön kanssa voida aina välttyä. Tilanne vaatii molemmilta osapuolilta erilaisuuden sie-

toa ja ymmärrystä. Parhaiten onnistuu silloin, kun näkee erilaisuuden rikkautena.

Koulutuksen toisena tavoitteena onkin lisätä kulttuurien välistä viestintää. Sitä harjoitellaan erilaisten toiminnallisten harjoitusten, simulaatioiden ja draamaharjoitusten avulla.

– Eri maiden kulttuurien tuntemus rikastuttaa perheiden elämää ja antaa perheenjäsenille mahdollisuuden laajentaa maailmankuvaansa, kasvattaa erilaisuuden ymmärtämistä, kehittää kielitaitoa ja paljon muuta. Perhekulttuuri monipuolistuu sekä suomalaisissa perheissä että maahanmuuttajaperheissä, sanoo lehtori Ansamaa. ■

■ www.oulu.diak.fi

PERHETALOSSA TYÖTÄ TEHDÄÄN TUNTEELLA

Teksti ja kuvat: Tiia Paavilainen

Ylöjärven pappilan pihaan kaartaessa on vaikea uskoa saapuvansa seurakunnan lapsiperheiden toiminnan keskukseseen. Piha on rauhallinen ja talo kaunis, kartanomainen rakennus, joka on etenkin sisältä kunnostettu vanhalle tyyllille uskollisesti. Silti Perhetalo on paikka, jossa pyritään pitämään matalaa kynnystä.

– Kukin saa tulla ja olla omana itsenään, oli huono taikka hyvä päivä. Myös lapset saavat olla lapsia, metelöidä ja temmeltää, **Terhi Frimodig-Takala** kuvailee.

Perhetalossa käy päivittäin eri ryhmiä. Suosituin päivä on torstai, jolloin kaikille avoin kahvila on parhaimmillaan koonnut Perhetaloon yli 70 henkeä. Vuosittain kävijöitä on 15 000. Talo on suosituksi etenkin kastetilaisuuksien pitämiseen. Kunnostustöiden valmistuttua siitä olisi haluttu tehdä muun muassa juhlatalo, mutta alkupu-

räinen suunnitelma säilyi. Nyt talo palvelee kumpiakin käyttäjiä.

– Jokaisena arkipäivänä on jokin ryhmä. Esimerkiksi Voimavara-ryhmä on vertaistukiryhmä synnytysmasennuksesta kärsineille ja Isukki-klubi pidetään säännöllisesti. Lisäksi on yksinhuoltajien ryhmä, allergisten lasten ryhmä ja erityislasten perheiden ryhmä. Olemme järjestäneet myös erilaisia kursseja, kuten Parisuhde pilttipurkissa, Frimodig-Takala listaa.

Avoimesti juttelemaan

Frimodig-Takala kertoo, että Perhetalossa tehdään ennaltaehkäisevää työtä alueen lapsiperheiden parissa. Työ on yhtä tärkeää kuin kriisityö, sillä kriisit syntyvät usein tavallisten perheiden keskuudessa.

– Olen painottanut, että minulle voi

tulla puhumaan mistä tahansa asiasta. Lähes joka päivä joku haluaakin jakaa asioitaan toisen aikuisen kanssa. Viiden lapsen äitinä minulla on myös omakohtaista kokemusta vanhemmuudesta.

Frimodig-Takalan mukaan yksi perhetyön muoto on olla läsnä ja kuunnella. Perhetalossa on myös perheneuvontaa ja perhetapaamisia, jossa ongelmiin etsitään ratkaisua yhdessä.

– Monesti sekin auttaa, että hoitaa lapsia sillä välin kun vanhemmat keskustele-
levat.

Mamsellista perhetyöhön

Terhi Frimodig-Takala aloitti työn Perhetalossa kahvinkeitäjänä vuonna 2004. Aluksi häntä sanottiinkin Pappilan Mamselliksi.

Perhetalossa viihtyvät Anita ja Alekski Nieminen. Terhi Frimodig-Takala (keskellä) on läsnä niin vanhempia kuin lapsia varten.

*Terhi Frimodig-Takala
tekee päivittäin
perhetyötä.
Hän uskoo työn olevan
kutsumusammatti,
sillä pää ja tunteet
ovat tärkeimmät
työvälineet.*

– Pian Perhetalon toiminnanjohtaja **Liisa Välilä** kuitenkin pyysi minua mukaan ryhmiin. Nyt asetelma on kääntynyt niin, että teemme työtä rinnakkain.

Terveystoimijaksi koulutautunut Frimodig-Takala kävi vuonna 2006 Diakin järjestämät Perhetyön erikoistumisopinnot Seinäjoella. Vaikka työn ohella käyty koulutus tuntui raskaalta, siitä oli todellista hyötyäkin.

– Koulutuksesta sain välineitä käytännön työhön. Koulutuksessa ryhmän vertaistuki oli mahtavaa, ja siitäkin sai lisäpotkua omiin vertaisryhmiin. Erikoistumisopinnot avasivat näkemään, mitä ihminen ja vanhempi tarvitsee. On ollut helpompi ymmärtää ja samaistua toisen tilanteeseen. Itselle tuli varma ja turvallinen olo, eikä eri tilanteita enää arastele. Se välittyi varmasti myös perheille. ■

■ <http://ylojarvi.seurakunta.net/>

ERIKOISTUMISOPINNOISTA TUKEA PERHETYÖHÖN

Lehtori **Risto Koivumäki** Diakin Porin toimipaikasta vastasi viime vuonna Seinäjoella järjestetyistä perhetyön ammatillisista erikoistumisopinnoista.

30 opintopisteen laajuinen koulutuspaketti koostui lähiopetusjaksojen luennoista, niihin liittyvistä oppimistehtävistä sekä oman työn kehittämistehtävistä.

– Perhetyö oli koulutusryhmää yhdistävä tekijä, sillä lastensuojelun toteutuminen on kaikkien ammattiryhmien yhteinen huoli, Koivumäki toteaa.

Diakin koulutus kokosi ihmisiä niin seurakunnista kuin muiltakin auttaja-tahoilta.

– Perhetyö on niin laaja ja vaikeasti määriteltävä kokonaisuus, että kaiken perheiden parissa tehdyn auttamistyön voidaan katsoa sisältyvän siihen.

Risto Koivumäki toteaa perhetyön olevan omalla persoonalla tehtävää työtä. Valmista ohjekirjaa ei ole, vaan tilanteisiin on suhtauduttava luovasti. Koivumäen harteilla koulutuskokonaisuudessa olivat lastensuojeluun liittyvät luennot.

– Joku voi kokea työn todella ahdistavana, toiselle se on luontevampaa. Koulutuksessa pyritään takamaan kaikille varmuus tehdä perhetyötä. Lisäksi koetetaan viljellä ajatusta, että myös tavallisten perheiden parissa tehty työ on tärkeää. Pelkästään kriisityöhön ei ole hyvä keskittyä, Koivumäki toteaa. ■

■ www.pori.diak.fi
■ risto.koivumaki@diak.fi

Risto Koivumäki oli mukana kouluttamassa Perhetyön erikoistumisopintoja suorittavia.

KLINIKKA PERHEPALVELUILLE

Teksti: Tuomas Mustikainen

Järvenpään perustetaan perhepalveluiden kehittämisklinikka, joka tarjoaa perhepalveluita vanhempiensa luona asuville kehitysvammaisille ja koulutusta heidän kanssaan työskenteleville ammattilaisille ja alan opiskelijoille. Myös itsenäistyvät nuoret saavat tarvittaessa apua.

Hankkeen tavoitteena on toimia työelämän oppimisympäristönä opiskelijoille ja tutkijoille. Projektipäällikkö **Anne Arkon** mukaan oppimiseen ja

palveluun kiinnitetään jatkossa enemmän huomiota.

– Työssä oppiminen, oppimistehtävät, opinnäytetyöt ja täydennyskoulutus linkittävät tämän yhdeksi kokonaisuudeksi, josta hyötyvät niin opiskelijat kuin palveluiden saajat. Ensimmäistä kertaa vammaispalveluissa sovelletaan oppimista ja asiakaspalvelua näin kiinteästi.

Arkon mukaan tarve kehittämisklinikalle on suuri, sillä koulutettua henkilöstöä ei saada sosiaalialalle riittävästi.

– Tavoitteenamme on parantaa alan kiinnostavuutta. Täydennyskoulutuksella on merkittävä rooli ja sen tulee vastata tulevaisuudessa työelämän tarpeita.

Diak Etelä toteuttaa kehittämisklinikan yhteistyössä Uudenmaan erityis- palvelut -kuntayhtymän ja Seurakuntaopiston säätiön kanssa. ■

■ www.uep.fi
■ www.seurakuntaopisto.fi
■ www.jarvenpaa.diak.fi

Johanna ja Miika ovat saaneet kotiläksyjä Salla Lintulalta. Läksyjen purkutilanne on lämminhenkinen.

VIITTOMIA ARJEN AVUKSI

– Tarpeen tullen vaikka kaukosäätimellä

Viittomien perheopetuksella pyritään tukemaan perheen keskinäistä kommunikointia. Sandbergin perheen Aatulla on vaikeuksia muodostaa puhetta. Viittomien avulla etsitään perheeseen yhteistä kieltä.

Teksti ja kuvat: Elina Mäenpää

Tiistai-iltapäivänä viittomien perheopetus on alkamassa. Viittomakielen tulkki, perheessä tukiviittomia opettava **Salla Lintula** rimpauttaa Sandbergien ovikelloa. **Johanna Sandberg** avaa oven iloisesti pitäen sylissään pientä **Iiroa** ja saattaa tulijan keittiöön. Siellä seuraan liittyy myös Johannan mies **Miika Sandberg**. 5-vuotias **Veerakin** paukkaa paikalle, ja Lintula ihastelee tytön kasvaneen.

– Aika paljonkin, Veera huomauttaa pontevasti.

Perheen kolmannella lapsella, nelivuotiaalla **Aatulla** on vaikeuksia tuottaa puhetta. Aatu onkin syy Lintulan käynteihin Sandbergeillä. Sanoja pojalta tulee vanhempien mukaan vain harvakseltaan. Poika pystyy ilmoittamaan omat tarpeensa muilla tavoin.

– Kun Aatu iskee kaukosäätimen otsaan, tajuaa tyhmempikin hänen tahto-

van katsella televisiota, perheen isä kuvaillee pojan ilmaisutapoja.

Viittomia Aatu käyttää vasta vähän. Miikan ja Johannan mukaan Aatu viitto silloin, kun tahtoo. Viittomaopetuksen saamista he luonnehtivat kuitenkin tärkeäksi.

”Hyvät yöt toivotetaan viittoen”

– Perheen keskeinen kommunikointi menee Aatun ehdoilla. Vielä opetus ei ole helpottanut elämää. Siemeniä istutellaan ja katsotaan, miten jatkossa. Pieniä onnenhetkiä ovat ne hetket, kun Aatu viitto jotain. Nähtäväksi jää, edistäako viittomaopetus Aatun puheen kehitystä.

– Ratkaisu ei löydy tuosta noin vain, kuten oppikirjoissa. Tulokset näkee vasta myöhemmin, Lintula kommentoi.

– Jos Aatu oppii viittomaan, saavat

muutkin opetella – mummit mukaan lukien. Emme voi sanoa, että Aatun pitää oppia puhumaan. Aatu on sellainen, millaisena hänet meille annettiin, Miika Sandberg toteaa.

Sandbergin perheessä viittomia pyritään käyttämään päivittäisessä toiminnassa. Esimerkiksi hyvät yöt toivotetaan viittoen. Aatulla on myös oma piktovihko, kommunikaatiokansio, josta löytyy kuvia kommunikaation tueksi.

– Kun Aatu tahtoi keväällä risteilylle, hän näytti laivan kuvia. Piktovihko ja viittomat auttavat ilmaisemaan, Sandbergit toteavat.

Vanhemmat aluksi opissa

Tukiviittomia opetetaan viittomien perheopetuksessa pääasiassa vanhemmille. Vanhemmat opettelevat viittomat ja pyr-

kiivät sitten opastamaan lasta viittomien maailmaan. Sandbergin perheessä lapset ovat yleensä hoidossa viittomaopetuksen aikaan.

Toisaalta lasten mukanaolo viittomatilanteessa esittelee lapselle opetustilanteen ja auttaa mahdollisesti omaksumaan viittomia. Lintulan mukaan onkin perheestä kiinni, miten opetus järjestetään.

– Lapset oppivat aikuisia nopeammin. Kun vanhempien kanssa käydään asioita läpi, saattaa lapsi leikkiä nurkassa ja omaksumaan viittomat, Lintula kertoo.

– Minäkin osaan joitain viittomia, vaikka en ole edes opetellut, Veera ilmoittaa.

– Aatu on usein opetuksen aikaan tarhassa. Hän on todella omaehtoinen. Ei häntä väkisin tähän tilanteeseen laiteta, Sandbergit selventävät.

Aatua ei viittomien opetustilanteessa näy nytkään. Poika on kiinnostuneempi My Little Pony -dvd:stä. Aikuiset sitä vastoin ovat opiskelleet ahkerasti. Lintula on antanut heille kotitehtävän, listan lauseita viitottavaksi. ”Mitä olet tehnyt tänään? Minä olen käynyt metsässä poimimassa marjoja ja sienä”.

Kotitehtävän purkutilanne on hauska ja lämminhenkinen. Vuoronperään Johanna ja Miika viittovat lauseita ja Lintu-

la korjailee tarpeen mukaan. Välillä kolmikko repeää nauramaan. Veera riimittelee ahkerasti:

– Sano kuu, sun päässä on puu.

Vanhempien jatkaessa opiskelua siirryttiin olohuoneeseen katselemaan Aatun kanssa televisiota. Aatu hihkuu ja osoittelee kuvavaruutua. Kun ohjelma loppuu, hän tulee luokseni ja ojentaa käteeni uuden dvd:n. Toiseen käteeni ilmestyy kaukosäädin.

Lisää My Little Poneja. ■

Veera on yleensä hoidossa, kun perheelle opetetaan viittomia. Tällä kertaa tyttö on paikalla, ja seuraa innolla opetusta. Tässä Veera näyttää, miten hän viittoo silmälasit.

VIITTOMIEN PERHEOPETUS

Tukiviittomat ovat viittomakielestä lainattuja viittomia, joita käytetään puheen tukena selkeyttämään ja vahvistamaan ilmaisuja.

Viittomat tukevat ja edistävät kielihäiriöisen lapsen kommunikaatiota ja kielen kehitystä.

Viittomat jäävät pois käytöstä puheen kehittyessä. Viittomat jäävät pysyväksi kommunikaatiomenetelmäksi tapauksissa, joissa kielen kehittymiselle ei ole edellytyksiä.

Tukiviittomia opetetaan puhehäiriöisille lapsille, kuten dysfaattisille lapsille sekä kehitysvammaisille lapsille, Downlapsille tai sisäkorvaistutteen saaneille lapsille. Tukiviittomaopetusta myöntää kunnan sosiaalitoimi. Lapsen kuntoutustyöryhmä tai sen jäsen suosittelee tukiviittomia kuntouttavana toimintana. Päätös myönnetään aina viittomia ensisijaisesti tarvitsevalle henkilölle eli lapselle. Opetusta antavat viittomakielen tulkit ja -ohjaajat.

Diakissa viittomakielen tulkkeja koulutetaan Turun toimipaikassa. Koulutusohjelma sisältää Viittomien opetuksen pedagogiset opinnot -opintokokonaisuuden, jonka suorittaminen antaa valmiudet viittomien opetukseen. Opintokokonaisuus on tarjolla myös avoimen amk:n kautta.

■ www.turku.diak.fi

Salla Lintula juttelee Aatun kanssa lisäten puheen joukkoon muutaman tukiviittoman.

Perheiden ei enää tarvitse koostua samoista aineksista kuin ennen. Yhä useammat perheet ovat uusperheitä, ja lapsia halutaan adoptoida entistä enemmän. Lapselle voidaan myös tarjota koti viikonlopuksi tai "toistaiseksi". Viikonloppumuksu on silloin tällöin hoidossa, kun taas sijaislapsi asuu talossa pysyvämmiin. Pääasia on, että lasta rakastetaan samalla tavalla kuin omaakin.

RAKKAUS TEKEE LAPSESTA OMAN

Tiina Rintala-Siiran kodissa viilettää kaksi poikaa ja kaksi tyttöä. Hänen perheensä on kuin mikä tahansa perhe, mutta kaikki lapset ovat sijaislapsia lukuun ottamatta vanhinta poikaa, joka on sittemmin myös adoptoitu.

Teksti ja kuva: Tuomas Mustikainen

Perheen arki on **Tiina Rintala-Siiran** mukaan aivan samanlaisia kuin muillakin, tosin lasten sukunimet hämmästyttävät ihmisiä aika ajoin.

– Aivan normaalia elämää me vietämme. Ainoa asia, joka erottaa meidät muista, on lasten biologisten vanhempien kohtaamiset tietyin aikavälein. Nämä kohtaamiset voivat olla hyvin vaikeita.

Rintala-Siira ja hänen miehensä pohtivat pitkään adoptiolapsen hankkimista ennen kuin ryhtyivät sijaisvanhemmiksi.

– Adoptiota suunnitellessa kävimme Pride-koulutuksessa, jossa

– Jos suunnittelet adoptiota, miksi et harkitsisi sijaisvanhemmuutta, Tiina Rintala-Siira kysyy.

selvitetään omia valmiuksia adoptioon ja sijaisvanhemmuuteen. Emme tienneet juuri mitään sijaisvanhemmuudesta, kun meille tarjottiin lasta. Sitä tarjousta ei kovin kauan tarvinnut miettiä.

Rintala-Siira korostaa sijaisvanhemmuuden olevan vielä melko tuntematonta. Hänen mukaansa uusia sijaisvanhempia tarvitaan enenevässä määrin, sillä näiden keski-ikä on tällä hetkellä melko korkea.

Sopeutuminen yksilöllistä

Lapset sijoitetaan sijaisperheisiin usein hyvin nuorina. Rintala-Siiralle lapset ovat tulleet alle puolivuotiaina. Hänen mukaan on turha puhua, että vain pienet tottuisivat uuteen elinympäristöön helposti.

– Riippuu täysin yksilöstä, miten tottuu. Voisin sanoa, että meidän lapset omaksuivat uuden ympäristön noin vuodessa.

– Sijaisvanhemmaltakin menee helposti sama aika uuden asian sisäistämiseen, kun ei ole yhdeksän kuukauden odotusaikaa.

Sijaislapsista adoptiolapsiksi?

Monella on väärä käsitys lasten pysyvyydestä sijaisperheessä, ja niin oli myös Rintala-Siiralla. Hän pelkäsi aluksi samoja asioita, jotka tulevat melkein jokaisen uuden sijaisvanhemman mieleen.

– Totta kai sitä ajatteli, että jos lapset vaikka vietäisiin meiltä pois. Lasten vieminen sijoitusperheestä on kuitenkin äärettömän harvinaista, joten levollisin mielin tässä voi olla.

Vaikka Rintala-Siira nauttii sijaisäitiydestään täysin palkein, häntä vaivaa sijaislasten pyörittäminen ympäriinsä.

– Biologisten vanhempien järjestämät oikeusjutut ovat raastavia sekä vanhemmalle että lapselle. Vuodesta toiseen lasten sijoittamista tarkastetaan yhä uudelleen, vaikka biologiset vanhemmat eivät olisi oikeudellisesti vastuullisia. Mielestäni perheisiin sijoitetut lapset pitäisi pystyä adoptoimaan vuoden tai kahden päästä sijoittamishetkestä. ■

Kuva: Tiia Paavilainen

FAKTA

TUKIPERHEET TOIMIVAT VIIKONLOPPU- VANHEMPINA

Teksti: Tiia Paavilainen

Tukiperhetoiminta on lastensuojelun avoimuuden yksi tukitoimi. Tuettavan perheen lapsi tai lapset vierailevat tukiperheessä ohjatusti ja suunnitellusti 1–2 viikonloppuna kuukaudessa.

– Tukiperhetoiminnalla autetaan ennaltaehkäisevästi vanhempia jaksamaan, kertoo **Terhi Tammela** Pelastakaa lapset ry:stä.

Pelastakaa lapset ry:n kautta tukea saavat lapset ovat pääasiallisesti 4–12-vuotiaita. Tukiperheet ovat tavallisia suomalaisia perheitä, joilla riittää aikaa, tilaa ja lämpöä lapsille.

Tukiperheiden tarve on ollut viime vuosina kasvussa ja perheitä tarvitaan jatkuvasti. Myös lapsettomat, varamummola-tyyppiset perheet ovat tervetulleita.

– Tuettavat perheet ovat erityyppisiä, joten tukiperheetkin voivat olla erilaisia. Toiminta on valtakunnallista ja melko laajaa.

Tammelan mukaan yksi perhe on harvemmin useamman perheen tukiperheenä, mutta joskus niinkin voi olla. Tukisuhde voi kestää jopa vuosia.

– Useimmiten yhtä tuettavaa perhettä kohti on yksi tukiperhe. Tukiperheessä vietetty viikonloppu antaa usein mahdollisuuden siihen, että lapsi voi asua kotonaan ja vanhempi saa välillä tarvitsemaansa lepoa, Tammela toteaa. ■

MONTA KAUTTA PERHEENJÄSENEKSI

Adoptiossa lapsi siirtyy virallisesti ja pysyvästi uuden perheen jäseneksi.

Sijaisperheeseen lapsi voidaan sijoittaa joko lyhyt- tai pitkäaikaiseen perhehoitoon.

Tukiperhe tarjoaa apua, kun vanhempien voimat ovat vähissä, esimerkiksi viikonloppujen hoitopaikkana.

Lomakotitoiminnassa maaseudulla asuva perhe ottaa lapsen luokseen lomalle.

Tukihenkilötoiminnalla tuetaan pienten lasten perheitä olemalla läsnä lisäaikuisena tarvittaessa. ■

■ www.pelastakaalapsset.fi

PIKKUVELI

Teksti: Suvi Kainulainen

Tiesin, että olimme hakeneet sijaisperheeksi, mutta meille oli kerrottu projektin olevan pitkä. Saimme lopulta kolmen vuoden odottelun jälkeen tiedon 2-vuotiaasta pojasta, joka oli vähän aikaa sitten otettu huostaan. Ensin vanhempani tutustuivat poikaan, ja lopulta minä ja veljenikin pääsimme lastenkotiin mukaan. Poika osasi sanoa muutamia sanoja ja oli erittäin vakava. Oli kummallista ajatella, että hänestä tulisi hetken päästä neljäs veljeni. Ei lapsen näin kuulu tulla perheeseen, ajattelin.

Yhtenä päivänä poika vain muutti meille. Pian hän nauroi, puhui kokonaisia lauseita eikä lakannut leikkimästä. Olin aivan innoissani. Oli vaikeaa kuvitella aikaa, jolloin häntä ei ollut. Aloimme heti puhua pikkuveljestä ja hän puhui vanhemmistani isänä ja äitinä ja oli samanarvoinen perheenjäsen kuin muutkin.

Ymmärsin ehkä ensimmäistä kertaa vanhempia, jotka adoptoivat lapsia. Lapsen voi tuntea aivan yhtä paljon perheenjäseneksi, vaikkei hän olekaan biologinen tai ollut omana syntymästään asti. Häntä voi silti rakastaa yhtä paljon. Hänen kanssaan voi leikkiä samalla tavalla. Hänet voi laittaa iltaisin nukkumaan ja lohduttaa, kun häntä itkettää. Sanat äiti, isä, sisko tai veli eivät välttämättä ole konkreettisia, vaan niitä ihmisiä varten, jotka rakastavat lasta eniten ja haluavat pitää tästä parhaiten huolta. Ovathan uusperheenkin lapset toiselle vanhemmista aina aluksi vieraita.

Jaana Seitovirta (vas.) ja Annukka Armanto uskovat, että urheilu voi estää nuorten syrjäytymistä.

NUORISOTYÖTÄ FUTISSEURAN KANSSA

Teksti ja kuva: Tuomas Mustikainen

Diak Etelän terveydenhoidon opiskelijat ja jalkapalloseura EBK kannustavat nuoria ja lapsia liikunnalliseen elämäntapaan.

Espoossa on lähdetty ehkäisemään lasten ja nuorten syrjäytymistä sekä tukemaan heidän terveyttään ja hyvinvointiaan yhdessä urheiluseuran ja kouluterveydenhuollon kanssa.

– Keski-Espoossa on suuria sosio-ekonomisia eroja perheiden välillä. Lisäksi alueella on paljon maahanmuuttajalapsia ja nuoria, joiden harrastustoimintaa ja harrastusten aloittamista haluamme kannustaa, projektipäällikkö **Annukka Armanto** sanoo.

Yhteistyöhanke Pallo hallussa – Terveysttä kaveriporukassa toteutetaan yhdessä Diakin Helsingin toimipaikan, Keski-Espoon alueen kouluterveydenhuollon ja Esbo bollklubb ry:n (EBK) kanssa

Projekti on levittäytynyt alueelle eri tavoin. Armannon mukaan innostus jalkapalloseurassa ja alueen lasten ja nuorten keskuudessa on ollut aitoa.

– Valmentajille ja joukkueenjohtajille on annettu mentorointikoulutusta sekä joukkueiden kapteeneille heidän rooliin tukevaa koulutusta. Alueen kouluissa ja iltapäiväkerhoissa on kerrottu terveistä elämäntavoista. Oppilaiden osuus on ollut toiminnallista ja kaikki ovat saaneet kokeilla eri liikuntalajeja. Kouluissa on järjestetty muun muassa jalkapallon tekniikkaratot.

Tytötkin pelaavat jalkapalloa

Terveys- ja sosiaalialan opiskelijat ovat tekemässä useita opinnäytetöitä hankkeen teemoista. Terveystieteiden opiskelijat ovat järjestäneet myös oppimistehtävinä teemapäiviä kouluissa ja iltapäiväkerhoissa.

Opiskelija **Jaana Seitovirran** mukaan teematuokiot ovat herättäneet nuorissa paljon ajatuksia. Hän kertoo, että tytötkin ovat lähteneet innolla ja ennakkoluulottomasti mukaan potkimaan palloa.

– On hienoa, kun lapset ja nuoret huo-

maavat, että heitä kuunnellaan ja heidän kanssaan keskustellaan. On aivan erilainen lähtökohta oppia, jos heillä on halu keskustella, hän toteaa.

Urheilusta sosiaalisia suhteita

Seitovirran mukaan terveyden edistäminen ei ole pelkästään informaatiotulvaa, jota annetaan nuorille.

– Oleellista terveyden edistämässä on, että liikuntanäkökulma pysyy vankasti mukana, hän pohtii.

Levon ja hyvien elämäntapojen lisäksi Armanto ja Seitovirta korostavat pelitoveruutta ja sosiaalisia suhteita, joita urheilu parhaimmillaan nuorille tuo.

– Nuorten syrjäytymistä voidaan ennaltaehkäistä sosiaalisia suhteita rakentamalla. Tätä urheilu ja me tavoittelemme, Armanto sanoo. ■

■ www.ebk.fi

■ www.helsinki.diak.fi

”Perheen kanssa on mukavaa käydä kävelyllä, syödä yhdessä ja kenties katsoa joku hyvä elokuva.”

ISYYYS ON IN

Teksti: Marianne Enola

Isien asemaa perheessä tuetaan ja isyyttä tutkitaan aiempaa innokkaammin.

Diakin ja Espoon kaupungin parin vuoden takainen perhekeskusprojekti toi mukanaan paljon uutta perhetyöhön. Projektin yhtenä tavoitteena oli tukea erityisesti isää ja isyyden persoonallista rakentamista sekä vahvistaa isien asemaa perheessä ja yhteiskunnassa. Isille perustettiin omia vertaisryhmiä, joissa isät jakoivat kokemuksiaan isyydestä.

Teologian tohtori **Jari Kekäle** teki tuoreen väitöskirjansa postmodernista isyydestä haastattelemalla perhevalmennukseen osallistuneita isää. Kipinä väitöskirjaan syntyi, kun Kekäle kuuli perhekeskuksessa kokeiltavista uusista isäryhmistä.

– Perheterapiaopintojeni ansiosta tiesin, että isyys on ”in” perhekeskustelussa, ja siksi hyvä ja ajankohtainen aihe, perheneuvojana työskentelevä Kekäle kertoo.

Isätarinoissa liu’utaan isiksi

Elämänmuutoksissa oman tarinan selkiyttämisen ja sitä kautta identiteetin muovaamisen tarve on erityinen. Ensimmäisen lapsen syntymä kutsuu jokaista uutta isää pohtimaan omaa isätarinaansa.

Kekäle haastatteli 13 tuoretta isää ja luokitteli tarinat kolmeen ryhmään isäidentiteetin muovautumisen näkökulmasta. Liukumatarinat kertoivat isistä, jotka samastuivat positiivisesti oman isänsä tapaan toteuttaa isyyttä. Hyppästarinoiden isillä taas oli tarve siirtyä omassa isyydessään selvästi uuteen ja erilaiseen isyytarinaan.

– Liukumatarinoiden joukossa oli kaksi tarinaa, jotka nimesin kriisitarinoiksi. Niissä ulkopuolisen tekijän tuottama voimakas kriisi väritti koko isätarinan. Tällaisia voimakkaita kriisejä olivat tarinoissa puolison uskottomuus ja puolison mielenterveysongelmat, selittää Kekäle.

Isyyteen ja sen toteutumiseen tarinat eivät suoraviivaisesti vaikeuta. Hyppäys- tai kriisitarinan isä voi olla yhtä hyvä kuin liukumatarinankin isä. Liukumatarinoissa isäidentiteetin löytäminen on kuitenkin helpompaa kuin muissa ryhmissä.

– Kysymys on siitä, miten kriisistä selvitään tai miten kuilun tai kynnyksen yli mennään. Ne tuovat haastetta isyyteen, mutta eivät kuitenkaan tarkoita, että nämä isät olisivat jotenkin huonoja isä, painottaa Kekäle.

Perhekeskuksia tarvitaan lisää

Perhetyö on Kekäleen mukaan erittäin tärkeää ja olennaista. Vanhemmuus ei ole Kekäleen mukaan hukassa postmodernissa yhteiskunnassamme sen enempiä kuin aikaisemminkaan, mutta uutta on suurempi avoimuus avun saamiselle.

Tämän päivän isät haluavat ottaa vastuuta vanhemmuudesta siinä kuin äiditkin. Rami Hautala askarteli kortin isälle.

Kuva: Joensuu yliopisto

Kuka? Jari Kekäle, 41 v. Pari- ja perheterapeutti, teologian tohtori

Työ? Perheneuvoja seurakuntien perheasiain neuvottelukuksessa Järvenpäässä

Perhe? Vaimo Päivi, puheterapeutti ja tytär lukiolainen Tuulia (Tsuua)

Koti? Pienessä vanhassa puutalossa Helsingissä

Harrastukset? Jalkapallo, sulkapallo, kävely, kahvilakeskustelut

– ”Terapian kauhu” on väistynyt ja ihmiset ovat valmiimpia hakemaan ja ottamaan vastaan apua. Samalla ennaltaehkäisevän työn ja vertaisryhmien tarve korostuu, koska muuten havaittuun hätään vastaaminen ei ole mahdollista – resurssit loppuvat kesken.

Kekäleen mielestä Espoon perhekeskuksen kaltaisten uusien avausten hiomisessa ja läpiajamisessa valtakunnallisesti on perhetyön suurin haaste tulevaisuudessa.

– Kun tällaiset ennaltaehkäisevän työn käytännöt saadaan toimimaan ympäri maata, niillä on paljon hyvää annettavaa suomalaisille perheille, uskoo Kekäle. ■

Kuva: Suvi Kainulainen

UUTISIA

PAKKO PUHUA

Äiti (ilman ääntä, elehtien): ”*Olehan sitten kiltti poika. Muista totella opettajia. Muista olla ahkera.*”

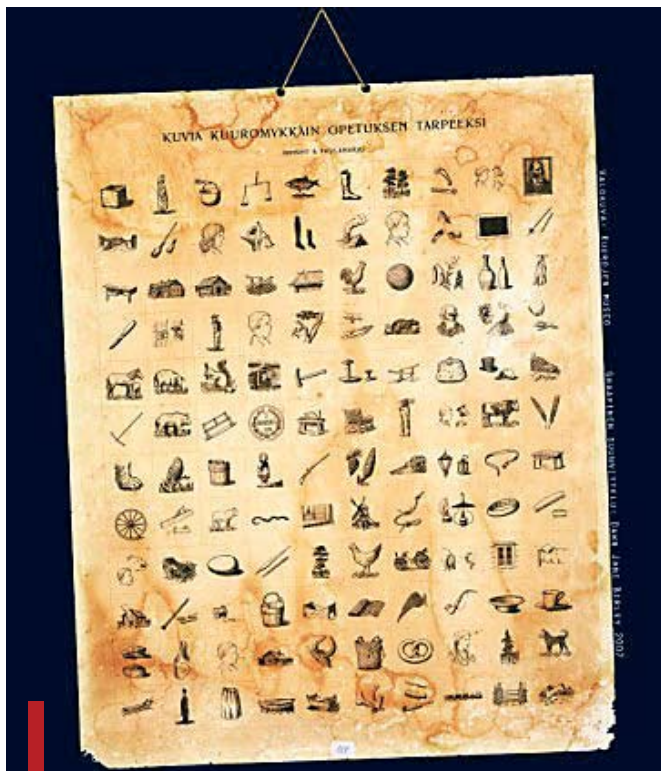
Näin alkaa kuuron, kielettömän Valtteri-pojan koulunkäynti sisäoppilaitoksessa, jossa hän ei tunne ketään. Hänellä ei ole aavistustakaan siitä, mikä häntä odottaa. Teatteri Totin 20-vuotisujuhlanäytelmä Pakko puhua sijoittuu 1950-luvun Suomeen ja silloiseen kuurojen koulunkäyntiin, jossa opetus tapahtui puhe- menetelmällä.

Syksyllä Turussa kantaesityksensä saanut näytelmä on ohjelmistossa Helsingissä Valkean talon auditoriossa (Ilkantie 4). Viittomakielellä esitetty näytelmä tulkitaan suomen kielelle. ■

Esitysajat: 21.1., 22.1., 23.1. klo 18, 25.1. ja 26.1. klo 19 sekä 28.1. ja 29.1.2008 klo 18.

Liput: 18 € / 22 €

Varaukset: Liisa Lehtinen, liisa.lehtinen@kl-deaf.fi puh. (09) 5803 530, GSM 040 751 8563.

Kuurojen koulunkäynti on muuttunut paljon 1950-luvusta, josta Pakko puhua -näytelmä kertoo.

Kuva: Kuurojen Liitto ry/Kuurojen museo

JULKAISUJA

Keijo Piirainen, Joni Hokkanen ja Aija Kettunen (toim.)
Esteettömyyttä, tasa-arvoa ja osallisuutta? Selvitys tietoyhteiskunnan tilasta ja mahdollisuuksista erityisryhmien näkökulmasta ja tapaus Mobiilitulkkauspilotti.
D 44.

Teos on julkaistu open access -muodossa osoitteessa www.diak.fi/diak_julkaisut

AMK-tutkinnon päätteeksi laadituista opinnäytetöistä parhaat palkitaan vuosittain Thesis-kilpailussa.

OPINNÄYTTEIDEN
PARHAIMMISTOSTA KISATAAN

Thesis-kilpailu kalenterivuoden 2007 opinnäytetöille on avattu. Kilpailussa mittelöivät ammattikorkeakoulujen vuoden parhaat opinnäytetyöt.

Koulutuslakohtaisissa sarjoissa palkitaan yhteensä 23 opinnäytetyötä 1 000 euron stipendeillä ja teemasarjassa yksi opinnäytetyö 2 000 euron stipendillä. Palkinnot jaetaan AMK-päivillä Hämeenlinnassa toukokuussa. Ilmoittautuminen kilpailuun päättyy 15.1.2008. ■

■ www.oamk.fi/thesis

VIITTOMAKIELEN TULKEILLE
HAETAAN YLEMPÄÄ TUTKINTOA

Diak hakee viittomakielialan tulkkitoiminnan ylempää ammattikorkeakoulututkintoa yhdessä Humanistisen ammattikorkeakoulun kanssa. Lupaa ylempään tutkintoon aloittamiselle on aiemmin haettu kahdesti.

Tällä hetkellä tulkeilla ei ole kansallista, opetusministeriön alaista jatkokoulutusväylää, vaan opintopolku katkeaa perustutkinnon suorittamiseen. Ylempi tutkinto toisi alalle myös lisää kättä työlämälähtöistä tutkimus- ja kehittämistoimintaa.

Koulutus käynnistyy vuoden 2009 alussa, mikäli opetusministeriön päätös koulutuksen aloittamisesta on myönteinen. ■

■ terhi.rissanen@diak.fi

Täydennyskoulutus:

Kosketuksen merkitys vanhusten hoitotyössä.

Aika: 16.1., 13.2., 12.3., 9.4., 7.5. klo 13–17. Hinta: 150 €

■ www.helsinki.diak.fi

■ Ilmoittautuminen: www.diak.fi/ilmioittautuminen

• **Valtakunnalliset opinto-ohjaajien koulutuspäivät** järjestetään 7.-9.2.2008 Vaasassa.

■ <http://opopaivat2008.vaasa.fi/>

■ eija.rantanen@diak.fi

• **Kirkon lapsi- ja nuorisotyön neuvottelupäivät**, Jyväskylän Paviljonki, 8.–10.1.2008

■ pekka.launonen@diak.fi

ILMOITUSTAU LU

DIAK POHJOINEN

- **Rovaniemen koulutusmessut**, 23.–24.1.2008, Rovaniemen Lappia-talo. Diak on messuilla näyttöilleasettajana.
■ www.pohjois-suomenmessut.fi

DIAK ETELÄ

- **Terveydenhoitajapäivät**, Lahden Sibeliustalo 14.–15.2.2008.
■ www.helsinki.diak.fi
- **Next Step -messut** 23.–24.1.2008 Lahdessa. ESOK-hanke on mukana messuilla, ja tavoitteena on tiedottaa korkeakoulutuksen esteettömyyden edistämistyöstä mm. pääsykoe-, tentti- ja opetuskäytäntöissä.
■ www.esok.fi, www.pieksamaki.diak.fi

DIAK ITÄ

- **Monenlaisuus voimavarana työyhteisöissä** -hankkeen (Moneva) päätöseminaari 28.1.2008 Pieksämäellä.
■ atte.kollanus@diak.fi

DIAK LÄNSI

- **Huume ei vie huolia -seminaari** 31.1.2008 klo 8.30–16 (Pohjoisranta 11 A, Pori) maksuton. Seminaari järjestetään teemalla ”Saaks’ mä mennä nettii” – lasten ja nuorten netin käytön uhkakuvat. Seminaaria rahoittaa oikeusministeriö. Sitovat ilmoittautumiset 18.1.2008 mennessä marja.oja@pori.fi.
■ [Tiedustelut minna.rauas@pori.fi](mailto:Tiedustelut_minna.rauas@pori.fi)
- **Päihdetyön seminaari** 28.2.2008 klo 9.30–16 (Itäpuisto 14, II kerros, Pori). Ilmoittautuminen: (02) 623 8768 tai diakonia@porievl.fi 15.2.2008 mennessä.
Hinta 15 € sisältäen kahvit, lounaan ja materiaalit.

LAINATTUA

He haaveilevatkin lapsen adoptioimisesta Kolumbiasta. Toinen vaihtoehto on ryhtyä sijaisperheeksi.

Sanna Hovi kirjoittaa kansanedustaja Satu Taiveahosta Ilta-Sanomien PLUS-liitteessä 10.11.2007

Isyyden kaipuusta voidaan tänä päivänä puhua monessa eri merkityksessä. Lapset kaipaavat isän hoivaa. ”Ovat aina kaivanneet, mutta ehkä vasta nyt alkaa aika olla siihen kypsä. Äidit kaipaavat tasavahvaa isyyttä perheeseen, isää ja miestä, joka jaksaa lastenhoidon ja -kasvatuksen ilot ja surut äidin kanssa.”

**Isyystutkija Jouko Huttunen
Pyhäjärven Sanomissa 7.11.2007**

Perheiden tukeminen vähentäisi huostaanottoja

Ongelma-perheiden tukemisella voitaisiin todennäköisesti vähentää lasten ja nuorten huostaanottoja. Stakesin tutkimusprofessorin Kristian Wahlbeckin mukaan monessa perheessä tukea tarvitsevat sekä lapset että aikuiset.

Aikuisille on kehitetty kursseja, joilla heille annetaan paremmat keinot selvitä vanhemmuudestaan. Ennaltaehkäisevää työtä tehdään kuitenkin vain osassa suomalaiskunnista.

Turun Sanomat 14.11.2007

AVOIN AMK -OPIKSESI!

Vuoden 2008 avoimen amk:n koulutustarjonta

www.diak.fi/avoinamk

• hoitotyö • sosiaaliala • viestintä • viittomakieli

DIAKONIA-AMMATTIKORKEAKOULU

Palvelu Diak
palveluita työelämälle

Lisätietoja ja opintoihin ilmoittautuminen: www.diak.fi/avoinamk

Tutkinto Diak opiskelu Diakissa

TUTKINTOON JOHTAVAA KOULUTUSTA

- Diakonia-ammattikorkeakoulu on valtakunnallinen ammattikorkeakoulu. TutkintoDiak vastaa kaikesta Diakissa tarjottavasta tutkintoon johtavasta koulutuksesta.
- Diakissa on viisi koulutusohjelmaa: sosiaalialan, hoitotyön, viestinnän ja viittomakielentulkin sekä englanninkielinen sosiaalialan koulutusohjelma.
- Tutkintonimikkeet ovat: medianomi (AMK), sairaanhoitaja (AMK), sosionomi (AMK), terveydenhoitaja (AMK), viittomakielentulkki (AMK) ja Bachelor of Social Services.
- Lähes puolet sosiaali- ja terveysalan opiskelijoista sisällyttää tutkintoonsa myös kirkollisen kelpoisuuden: diakonissa, diakoni, kirkon nuorisotyönohjaaja.
- Diakissa voi myös opiskella ylempään amk-tutkintoon neljässä koulutusohjelmassa.
- Ota yhteyttä alueesi opintotoimistoon! Ks. www.diak.fi

Diaktori-lehti on Diakin Turun yksikön medianomiopiskelijoiden toimittama.

Palvelu Diak palveluita työelämälle

TUTKIMUSTA, KEHITTÄMISTÄ JA PROJEKTEJA

- PalveluDiak kokoaa yhteen Diakonia-ammattikorkeakoulun työelämäpalvelut ja tarjoaa palveluita keskitetysti työelämän edustajille ja erilaisille yhteisöille.
- Koulutuspalvelut tarjoavat monipuolisia erikoistumisopintoja, ylempiä amk-opintoja, avoimen ammattikorkeakoulun opintoja ja ammatillista täydennyskoulutusta.
- Tutkimus- ja kehittämispalveluista saa vaihtoehtoja tutkimukseen, kehittämiseen, projekteihin ja aluekehitykseen.
- Tietopalveluista löytyvät Diakin kokoamat ja tarjoamat tietotuotteet, kuten julkaisut ja ajankohtaistiedotteet sekä kirjasto- ja tietopalvelut. Uutuutena ainutlaatuinen opinnäytepankkimme – ota tulosten hyöty käyttöön!
- Ura- ja rekrytointipalveluihin on koottu opinnäyte- ja harjoitteluyhteistyöhön liittyvät palvelut.
- Ota yhteyttä! Jokaisessa yksikössä toimii PalveluDiak-yhteyshenkilö, joka kertoo mielellään lisää palveluistamme! Ks. www.diak.fi/otayhteytta

DIAKONIA - AMMATTIKORKEAKOULU

DIAK, YHTEISPALVELUT

Sturenkatu 2, 00510 Helsinki
Puh. 040 509 0197
www.diak.fi

DIAK ETELÄ

HELSINGIN TOIMIPAikka
Alppikatu 2 A, 00530 Helsinki
Sturenkatu 2, 00510 Helsinki
Yksikönjohtaja Jari Helminen
Puh. 040 869 6021
www.helsinki.diak.fi

JÄRVENPÄÄN TOIMIPAikka

Järvenpääntie 640, 04400 Järvenpää
Toimipaikkavastaava Jouko Porkka
Puh. 040 568 7077
www.jarvenpaa.diak.fi

KAUNIASTEN TOIMIPAikka

Helsingintie 10, 02700 Kauniainen
Toimipaikkavastaava Lauri Vartiainen
Puh. 040 509 1964
www.kauniainen.diak.fi

DIAK LÄNSI

PORIN TOIMIPAikka
Metsämiehenkatu 2, 28500 Pori
Yksikönjohtaja Kirsi Sirola
Puh. 040 840 0465
www.pori.diak.fi

TURUN TOIMIPAikka
Lustokatu 7, 20380 Turku
Yksikönjohtaja Eila Hannula
Puh. 0400 246 412
www.turku.diak.fi

DIAK ITÄ

PIEKSÄMÄEN TOIMIPAikka
Huvilakatu 31, 76310 Pieksämäki
Yksikönjohtaja Esko Kähkönen
Puh. 040 539 7110
www.pieksamaki.diak.fi

DIAK POHJOINEN

OULUN TOIMIPAikka
Uusikatu 46, 90100 Oulu
Yksikönjohtaja Kari Ruotsalainen
Puh. 040 549 0698
www.oulu.diak.fi